

Pod redakcją Agnieszki Kasińskiej-Metryki i Radosława Kubickiego

Dawid Sawa

Uniwersytet Łódzki, Polska
doi:10.25951/4646

**BLOKADA KRAJU
VERSUS BEZPIECZEŃSTWO EKONOMICZNE I ZDROWOTNE
UNII EUROPEJSKIEJ
W RZECZYWISTOŚCI PANDEMII KORONAWIRUSA**

Abstrakt

Rządy wszystkich państw członkowskich próbują znaleźć remedium na problemy nie tylko o charakterze zdrowotnym. Jednym z kłopotów jest ekonomia, która staje się wielkim zmartwieniem zarówno o charakterze społecznym, jak i politycznym. Po pierwszym zamknięciu gospodarki wiele państw odnotowuje straty ekonomiczne. Kolejna odsłona koronawirusa ponownie wymusza podjęcie odważnej decyzji, której skutkiem może być wydolność lub nie każdego państwa Unii Europejskiej. Dylemat, jaki nasuwa się w kontekście wspomnianej choroby, odnosi się do skali i rozmiaru blokady państwa. W tekście naukowym zostaną zadane pytania badawcze, ponadto autor zastosuje tezy oraz hipotezy badawcze.

Słowa klucz: koronawirus, bezpieczeństwo ekonomiczne, Unia Europejska

Abstract

**COUNTRY BLOCKADE
VERSUS ECONOMIC AND HEALTH SECURITY
OF THE EUROPEAN UNION
IN THE REALITY OF THE CORONAVIRUS PANDEMIC**

Governments of all member states are trying to find a solution to problems, not only of a health nature. One of the troubles is the economy, which becomes a great concern of both a social and political nature. After the first economic closure, many countries report economic losses. The next edition of the coronavirus again forces a bold decision, which may or may not result in the efficiency of every European Union country. The dilemma that arises in the context of the aforementioned disease relates to the scale and size of the state blockade. Research questions will be asked in the scientific text, moreover, the author will apply theses and research hypotheses.

Keywords: coronavirus, economic security, European Union

Wprowadzenie

Celem artykułu jest wskazanie możliwie jak najwłaściwszej ścieżki funkcjonowania w dobie pandemii. Nowa sytuacja jest niezwykle trudna i uciążliwa zarówno dla rządów, jak i obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, w związku z powyższym zasadne jest opracowanie modelu, który z jednej strony będzie protekcją obywateli w ujęciu zdrowotnym, a z drugiej – również zabezpieczeniem ekonomicznym dla kraju i jednostki ludzkiej, budujących szeroko rozumiany dobrobyt.

Pisząc niniejszy artykuł autor posłużył się metodą porównawczą oraz metodą decyzyjną. Pierwsza odnosi się do zestawienia poczynań Unii Europejskiej z państwami członkowskimi w walce z pandemią koronawirusa. Druga z kolei to metoda, odwołująca się do procesu decyzyjnego w relacjach państwo – obywatel, lub/i sugestia wprowadzenia tego samego mechanizmu w kontekście relacji organizacja międzynarodowa, którą jest Unia Europejska, i państwo członkowskie.

Pandemia – pierwsze reakcje Unii Europejskiej

Bez wątpienia od tego, jak rząd będzie kształtował politykę w kontekście walki z pandemią, zależy forma i rozmiar choroby COVID-19. W tym względzie nie można zapomnieć, że sama pandemia formułuje określoną politykę.

W opinii J. Szymańskiej oraz M. Szczepanika: „skokowy wzrost zachorowań we Włoszech i kilka dni później również w innych państwach doprowadził do zadrażnień między członkami UE. Żadne państwo członkowskie nie odpowiedziało na prośbę Włoch o dostarczenie środków ochronnych dla lekarzy, a niektóre (w tym Francja i Niemcy) wręcz zabroniły ich sprzedaży za granicę. Tymczasem zakup sprzętu medycznego zaoferowały Włochom Chiny. Sytuacja ta została przedstawiona przez eurosceptycznych polityków i wspierane przez Rosję media jako dowód na brak europejskiej solidarności. Rozczarowanie rządu włoskiego wywołały także decyzje Austrii i Słowenii, ograniczające możliwość przekraczania ich granic przez obywateli Włoch. Negatywne konsekwencje miała wypowiedź szefowej Europejskiego Banku Centralnego (EBC) Christine Lagarde, która zaznaczyła, że kierowana przez nią instytucja nie będzie interweniować w celu zahamowania wzrostu oprocentowania obligacji państw członkowskich. Wypowiedź ta, za którą Lagarde później przeprosiła, przyczyniła się do ostrego spadku indeksu giełdowego w Mediolanie (o prawie 17% w ciągu jednego dnia)”¹.

Powyższa wypowiedź autorów pokazuje, że w Europie, ale także i na świecie, państwa, rządy oraz społeczeństwo międzynarodowe znajdowały się w stanie głębokiego zagubienia. Nie zdawano sobie sprawy z zagrożenia wywołanego chorobą COVID-19. Po ponad pół roku od momentu jego ogłoszenia przez Światową Organizację Zdrowia na niemalże całym globie utrzymuje się stan permanentnego wrze-

¹ J. Szymańska, M. Szczepanik, *Reakcja Unii Europejskiej na epidemię koronawirusa*, https://pism.pl/publikacje/Reakcja_Unii_Europejskiej_na_epidemie_koronawirusa, [07.07.2021].

nia społecznego wywołanego decyzjami politycznymi, które nie odpowiadają na wszystkie wyzwania i oczekiwania rządzonych. To kłopot, który należy rozpatrywać holistycznie, czyli także zdrowotnie i ekonomicznie.

Unia Europejska, a konkretnie rzecz ujmując, instytucje tej organizacji, jak Komisja Europejska oraz przewodniczący Rady Europejskiej, zaapelowali do państw członkowskich o koordynację działań. Celem takiego manewru jest nie tylko sposobność na efektywniejszą batalię z wirusem, ale także usunięcie niekorzystnych dla reputacji Unii kwestii, gdzie kraje podejmują działania samodzielnie, nie uwzględniając interesu pozostałych. Temu zadaniu mają przyświecać organizowane każdego dnia przez Komisję Europejską telekonferencje ministrów zdrowia i spraw wewnętrznych. Ursula von der Leyen zaapelowała do państw o współpracę w kontekście produkcji i wykorzystywania medykamentów oraz rzeczy ochronnych, informując o czynnym podejściu Komisji Europejskiej w celu dokładnego określenia ich ilości oraz dostępności. Zwróciła uwagę, że po interwencji wspomnianej instytucji podmioty członkowskie porzuciły koncepcje ograniczenia *exodusu* towarów medycznych, które są niezbędne w innym miejscu. Szefowa Komisji Europejskiej wyszła z pomysłem ograniczenia wjazdu obcokrajowców do Unii Europejskiej na 30 dni, mając nadzieję, że w ten sposób przekona kraje członkowskie do poluzowania kontroli wdrożonych przez nie na granicach wewnętrznych wspomnianej organizacji, które według opinii Komisji Europejskiej doprowadzają do ryzyka zakłócenia powiązań dostaw². To tylko część zaleceń, jakie zostały przedstawione przez Unię Europejską w momencie wybuchu pandemii koronawirusa na świecie.

Ekonomia w dobie pandemii w Unii Europejskiej

Pochylając się nad Unią Europejską, trzeba w pierwszym kolejności zauważyć, że jest organizacją międzynarodową, która zrzesza suwerenne państwa, co oznacza, że nie w każdym podmiocie spadek PKB jest tożsamy.

Zawirowania ekonomiczne wywołane przez chorobę COVID-19 są trudne dla wszystkich uczestników stosunków międzynarodowych, ponieważ nikt nie jest w stanie wyjść i oznajmić koniec koronawirusa, w dużej mierze dlatego, że co jakiś czas pojawiają się jego nowe odmiany. To wszystko powoduje, że już teraz należy zadać pytanie o długofalowe następstwa problemów związanych z chorobą COVID-19, mianowicie: czy rządzący politycy zdają sobie z nich sprawę oraz czy mają koncepcje, plan wyjścia z globalnej zapaści ekonomicznej?

Międzynarodowy Fundusz Walutowy publikuje raport, w którym zawarte są średnioterminowe przewidywania³. W kontekście gospodarki instytucja ta zauważa, że regres gospodarczy spowodowany chorobą COVID-19 byłby dotkliwszy, gdyby nie błyskawiczna reakcja ośrodków decyzyjnych oraz instytucji finansowych, które

² Ibidem.

³ G. Siemionczyk, *Pandemia na trwale obniży potencjał rozwoju światowej gospodarki*, <https://www.parkiet.com/Gospodarka---Swiat/310149978-Pandemia-na-trwale-obnizy-potencjal-rozwoju-swiatowej-gospodarki.html>, [07.07.2021].

zagwarantowały przedsiębiorstwom ciągłość, blokując zatrudnienie, a także przychody gospodarstw domowych. Międzynarodowy Fundusz Walutowy wnioskuje o utrzymanie delikatnej polityki ekonomicznej, z naciskiem na drugą falę pandemii, która doprowadziła w niektórych państwach do reaktywacji części wiosennych ostryżeń aktywności ekonomicznej. To zalecenie jest tożsame z rezultatami z wydanego niedawno przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy „Monitora Fiskalnego”, na podstawie którego inwestycje publiczne w kontekście zagrożenia mogą przybrać większej wartości tak zwane efekty mnożnikowe⁴.

Obecnie nie można już mówić o drugiej czy trzeciej fali, która w pewnym sensie przeszła do historii, a o zbliżającej się czwartej, która może znów pociągnąć za sobą negatywne skutki w ujęciu zdrowia, jak również ekonomii.

Pandemia modyfikuje podejście do instytucji, jak również zatrudnionych do benefitów pracowniczych, które są dziedzictwem znanych z poprzedniego ustroju deputatów. W mniejszym rozmiarze stosowane jest obecnie – powszechne jeszcze jakiś czas temu – wydawanie tworzonych przez zakłady, instytucje towarów, większą uwagę poświęca się aspektowi zdrowia czy wdrożeniu oraz zachowaniu równowagi między pracą a wypoczynkiem⁵.

W kontekście pandemii i jej wpływu na światową gospodarkę Damian Wnukowski oraz Marek Wąsiński zwracają uwagę, że: „pandemia trwale zmieni obraz gospodarki światowej, skutkując częściowym odwróceniem od globalizacji. Funkcjonowanie dotychczasowego modelu GVC pozwalało na minimalizację kosztów produkcji. Jednak najpierw wojna celna USA z Chinami, a potem trwający kryzys gospodarczy ujawniły zagrożenia dla ich działania. Po pierwsze, koncentrowanie produkcji w Chinach okazało się ryzykowne, więc dojdzie do większej dywersyfikacji geograficznej inwestycji w zakłady wytwórcze (co działo się już wcześniej, m.in. z uwagi na rosnące koszty pracy w ChRL). Po drugie, wzocni się proces przeniesienia produkcji bliżej rynków zbytu, by zmniejszyć ryzyko – w szerszym ujęciu może to dotknąć całej Azji. Po trzecie, firmy zapewne powrócą do gromadzenia zapasów części, by móc produkować mimo przerw w dostawach. Unikanie konieczności magazynowania pozwalało dotychczas na redukcję kosztów. Ponadto w razie utrzymania ograniczeń przemieszczania się ludzi czy towarów można spodziewać się spadku obrotów w handlu międzynarodowym i jego udziału w globalnym PKB. Wzrośnie też znaczenie usług cyfrowych w gospodarce – są one częściej wykorzystywane do pracy i zakupów w okresie restrykcji społecznych. Ludzie mogą także ograniczyć podróżowanie”⁶.

⁴ Ibidem.

⁵ P. Puch, *Pandemia zmieniła benefity. Już nie komórka czy karnet. Oto co dostają teraz pracownicy*, <https://www.money.pl/gospodarka/pandemia-zmieniła-benefity-juz-nie-komorka-czy-karnet-oto-co-dostaja-teraz-pracownicy-6649515309722528a.html>, [07.07.2021].

⁶ D. Wnukowski, M. Wąsiński, *Skutki pandemii COVID – 19 dla gospodarki światowej*, https://www.pism.pl/publikacje/Skutki_pandemii_COVID19_dla_gospodarki_swiatowej, [07.07.2021].

Powyższy wywód każe dojść do jednoznacznego wniosku: po pandemii (szczególnie na początku, później może dojść do zmiany trendu) społeczeństwo międzynarodowe powinno w dużej mierze, choć na pewno nie w stu procentach, zorientować się na ożywienie relacji o charakterze regionalnym. Przyczyną takiego stanu rzeczy będzie ostrożność wielu ośrodków decyzyjnych, tym samym zawieranie umów na przykład państw z obszaru Ameryki Południowej z podmiotami wchodzącymi w skład kontynentu azjatyckiego czy europejskiego może nie być tak powszechne jak w okresie przed wybuchem pandemii.

Joanna Wieprow jest zdania, że: „negatywnych skutków pandemii jest wiele. Z jednej strony następuje spadek wydatków konsumpcyjnych, zamknięta jest większość sklepów, centrów handlowych, nie korzystamy z wielu usług, rozrywek, nie podróżujemy. W tej sytuacji trudno znaleźć branżę, która nie byłaby poszkodowana. W tych warunkach dobrze sobie radzą np. firmy kurierskie, ponieważ sprzedaż została w dużym stopniu przeniesiona do sieci. Z drugiej strony epidemia zmniejsza podaż siły roboczej. Część pracowników choruje, pozostaje na kwarantannie, nie jest w stanie wykonywać swojej pracy zdalnie lub opiekuje się dziećmi. Pracodawcy muszą wypłacać pensje pracownikom, pokrywać koszty stałe przy malejącej lub całkowicie zaprzestanej produkcji. To powoduje znaczne zwiększenie ryzyka bankructwa oraz masowe zwalnianie pracowników. Ponadto ograniczona działalność gospodarcza przyczynia się do niższych dochodów podatkowych, przy jednocześnie wzroście wydatków budżetowych na walkę z epidemią”⁷.

Wspomniana diagnoza jest zarazem smutnym obrazem ekonomicznym, który wcześniej znany był tylko i wyłącznie ze świata filmów o charakterze fantastycznym. Rzeczywistość pierwszej połowy XXI wieku „weszła w jej buty”.

W kontekście upadków, bankructw warto podkreślić, że na portalach sprzedażowych pojawia się coraz więcej ofert sprzedaży firm. Należą do nich: restauracje, hotele, obiekty, w których można ćwiczyć ciężką fizyczną, obiekty kosmetyczne, powszechne w ostatnim czasie barbershopy. Przedsiębiorcy skali mikro nie podołali kolejnym blokadom kraju, restrykcjom, jak również malejącej liczbie klientów⁸.

Komisja Europejska opracowała program dla młodych ludzi – pomost do zatrudnienia, który wzmacnia pozycję młodzieży w aspekcie podjęcia przez nich pracy zarobkowej⁹. Jak można przeczytać na stronie internetowej, informującej między innymi o programach oraz prognozach gospodarczych Unii Europejskiej: „młodzi ludzie, którzy zarejestrują się w programie gwarancji dla młodzieży, mają prawo do

⁷ J. Wieprow, *Gospodarka w czasie pandemii*, <https://www.wsb.pl/blog/gospodarka-w-czasie-pandemii>, [07.07.2021].

⁸ P. Ciszak, *Pandemia i obostrzenia zrobiły swoje. Drobnii przedsiębiorcy wystawiają swoje firmy na sprzedaż*, <https://www.money.pl/gospodarka/pandemia-i-obostrzenia-zrobily-swoje-drobnii-przedsiębiorcy-wystawiaja-swoje-firmy-na-sprzedaz-6629303214029376a.html>, [07.07.2021].

⁹ Komisja Europejska, *Gospodarka i miejsca pracy podczas pandemii koronawirusa*, https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/jobs-and-economy-during-coronavirus-pandemic_pl, [07.07.2021].

otrzymania oferty zatrudnienia, kształcenia, przygotowania zawodowego lub szkolenia w ciągu czterech miesięcy od zakończenia kształcenia formalnego lub uzyskania statusu osoby bezrobotnej. Od 2014 roku tego rodzaju ofertę przyjmowało co roku ponad 3,5 mln młodych ludzi zarejestrowanych w programie gwarancji dla młodzieży. Zgodnie z nowym zaleceniem gwarancja dla młodzieży obejmuje większą grupę docelową, czyli osoby od 15. do 29. roku życia. Nowe zasady zakładają również lepsze dopasowanie oferty, szczególnie poprzez zapewnienie młodym ludziom, zwłaszcza tym w najtrudniejszej sytuacji, doradztwa dostosowanego do ich indywidualnych potrzeb oraz do wymogów zielonej i cyfrowej transformacji gospodarczej. Priorytetem jest zapewnienie młodym ludziom odpowiednich umiejętności cyfrowych¹⁰.

Przeznaczenie środków pieniężnych z różnych programów wsparcia, stworzonych przez Unię Europejską, jest niezwykle istotne, szczególnie teraz w dobie pandemii koronawirusa. Niektóre z nich są programami przyszłościowymi, skierowanymi do młodzieży, ponieważ to właśnie ta grupa stanowi o przyszłości państw członkowskich Unii Europejskiej, jak i całej organizacji. W tym względzie trzeba też zauważyć, że choć rozwój technologiczny jest niezwykle potrzebny i nieunikniony, i stanowi w dużej mierze o prosperity, nie można zapominać o tradycyjnym wymiarze egzystencjalnym i zawodowym. Tylko dwutorowość może wywołać hośność nie tylko w ujęciu ekonomicznym, ale także jednostki, a dalej społeczeństwa.

W aspekcie fali/fal związanych z koronawirusem jakże aktualne staje się pytanie, czy po pierwszej, szeroko rozumianej blokadzie kraju należało zrezygnować z części obostrzeń? W dyskusji na ten temat nie można odpowiedzieć jednym słowem czy jednym zdaniem, ponieważ problem jest niezwykle złożony. Aby spróbować pogodzić kwestie „zamknięcia państwa”, które zostało uznane za remedium w walce z koronawirusem, oraz gospodarki traktowanej w ujęciu progresu, trzeba znaleźć arystotelesowski złoty środek. Mogłoby nim być zachowanie obostrzeń z pierwszego kwartału 2020 roku na terenie państw należących do Unii Europejskiej (decyzje w tej sprawie podejmowane są w sposób indywidualny przez każde państwo z osobna, a nie ponadnarodowy, oparty na decyzjach określonej instytucji wspomnianej wyżej organizacji międzynarodowej, jednak warto to rozważyć).

Mowa tutaj nie tylko o funkcjonowaniu w ramach restrykcji, co rzecz jasna jest kłopotliwe dla wszystkich uczestników życia publicznego, ale także – co bardzo ważne – powolne i jeszcze ostrożniejsze „wylanianie” się z izolacji ekonomicznej. Przykładem państwa, które mogłoby jeszcze wolniej wychodzić z przysłowiowej blokady, jest to ze stolicą w Paryżu. Magda Ważna zwraca uwagę, że: „11 maja Francja zaczyna wracać powoli do stanu sprzed zamknięcia. Kraj podzielono na dwie części – zieloną i czerwoną. Czerwona strefa to ta, w której jest najwięcej zarażeń”¹¹.

¹⁰ Ibidem.

¹¹ M. Ważna, *Jak kraje europejskie wychodzą z lockdownu?*, <https://www.medonet.pl/koronawirus/koronawirus-w-europie,jak-kraje-europejskie-wychodza-z-lockdownu,-artykul,13013778.html>, [07.07.2021].

Warto poważnie rozważyć wariant z wprowadzeniem strefy pośredniej, za taką mogłaby uchodzić żółta, wprowadzona na przykład w Polsce. Taki stan rzeczy w tak dużym państwie jak Francja doprowadziłby do jeszcze większego rozdrobnienia. Mniej ludzi to większy dystans, a co za tym idzie spadek możliwości zachorowania, innymi słowy oznacza to z jednej strony stan, w którym przestrzegając obowiązujących zasad potężnego reżimu sanitarnego, daje się możliwość kontynuacji działalności gospodarczej, z drugiej – minimalizując sposobność zachorowania na COVID-19. Tym samym istnieje prawdopodobieństwo, że wzrost zachorowań obserwowany w drugiej połowie 2020 roku nie byłby tak znaczący, co pozwoliłoby na działanie w dużym reżimie sanitarnym i jednocześnie dałoby sposobność na uniknięcie pełnej blokady państw w organizacji międzynarodowej, jaką jest Unia Europejska. Trudno teraz z punktu widzenia historycznego toczyć dywagacje w kontekście: jak by było, ale hipoteza związana z pogodzeniem dwóch sfer: zdrowia oraz gospodarki, choć nie jest idealna, to mogłaby się ziścić. Co więcej, rola państwa w procesie dokapitalizowania przedsiębiorstw byłaby nieco mniejsza (co pozwoliłoby wygenerować pewne oszczędności), a to w związku z funkcjonowaniem wszystkich instytucji zarówno tych prywatnych, jak i państwowych.

Pandemia koronawirusa to potężny „cios” w społeczeństwo, ze szczególnym uwzględnieniem ludzi młodych. Z raportu Polskiego Instytutu Ekonomicznego, przekazanego Business Insider Polska, wynika, że długoterminowy koszt pandemii dla młodego pokolenia osiągnie 44 biliony dolarów w skali globalnej. Konsekwencją takiego stanu rzeczy jest fakt, że przez całą ich karierę zawodową będą odnotowywać mniejsze zarobki¹².

Czy całkowite zamknięcie gospodarki w ostatnim kwartale tego roku było zasadne? Z punktu widzenia osłabienia wirusa SARS-CoV-2, a tym samym prowadzenia skutecznej walki z koronawirusem, zamknięcie gospodarki było jedyną ewentualnością. Jednak analizując problem wpływu wirusa na kondycję gospodarki, trzeba zauważyć, że reperkusje związane z całkowitą izolacją dla wielu państw okażą się koszmarem w ujęciu finansowym, dlatego być może pomimo pandemii warto rozważyć funkcjonowanie gospodarki w potężnym reżimie sanitarnym (o czym wspomniano wcześniej). W tym względzie trzeba też powiedzieć, że działanie gospodarki powinno być symetryczne oraz uzależnione od liczby przeprowadzanych testów, które z kolei powinny być w określonym odstępnie czasowym ponawiane. To oraz reżim sanitarny, rozumiany jako warunek podstawowy, mogą uchodzić za bezpieczne przy prowadzeniu działalności gospodarczej.

Pandemia koronawirusa dokonała rewizji zarówno w ujęciu społecznym, jak i firm. Spora ich część stara się przekuć zmianę w swój walor. Jak będzie wyglądać

¹² B. Godusławski, *Pandemia mocno uderzy w młodych. Przez całe życie będą zarabiali mniej [Tylko u nas]*, <https://businessinsider.com.pl/twoje-pieniadze/wplyw-pandemii-covid-19-na-mlodych-beda-zarabiali-mniej/qlfkqtv>, [07.07.2021].

wspomniana instytucja po pandemii?¹³ To bardzo skomplikowane pytanie i uzależnione od wielu czynników, takich jak kreatywność firm czy wygenerowanie środków pieniężnych na rozwój nowych inwestycji.

W kontekście ekonomii za rok 2020 warto cofnąć się do prognozy, którą przedstawia Karel Barták, zauważając, że „spadek ekonomii unijnej w roku 2020 szacuje się na siedem do dziesięciu procent. Wszystkie rządy uchwałyły obszerne pakiety antykrzysowe w celu zapobieżenia masowemu bankructwom i fali zwolnień, jednocześnie znacznie się zadłużając. Mechanizmy przyjęte w poszczególnych krajach są kluczowe i znacznie przewyższają to, czego można się spodziewać na poziomie UE. Gest europejski jest jednak ważny jako zastrzyk dodatkowy, bodziec dla wspólnego rynku, a także jako gest polityczny świadczący o użyteczności projektu unijnego. O co konkretnie tutaj chodzi?”¹⁴

Obecnie Komisja Europejska zaleca krajom członkowskim, aby na podstawie umowy podstawowej wkład do jednolitego budżetu zanotował progres o dwa procent PKB brutto. Rządy w dalszym ciągu mają przyznawać około 1,1 PKB, ale hipotetyczny wzrost składek będzie pełnić funkcję zabezpieczenia kredytu w wysokości 750 miliardów euro, który Komisja Europejska na dogodnych warunkach zaciągnie pożyczki za granicą. Ta kwota będzie uchodzić za nadzwyczajny element siedmioletniego budżetu, a jej funkcja to zniwelowanie negatywnego rezultatu gospodarczego wywołanego kryzysem koronawirusowym. W ujęciu praktycznym mechanizm będzie polegał na tym, że pieniądze będą wędrować z jednej kieszeni do drugiej, a w końcowym rozrachunku majątni przynajmniej w pewnej części zapłacą za wsparcie bardziej potrzebującym. Stanie się to za sprawą budżetu unijnego. Komisja oświadczyła także, że między innymi oprócz wpłat krajów członkowskich do budżetu chciałyby, jeśli zaistnieje taka sposobność, w większym stopniu wykorzystywać wkład własny – przewodnicząca Ursula von der Leyen nawiązała do daniny energetycznej: węgiel na granicach zewnętrznych (rzecz dotyczy progresu cła, które będzie usankcjonowane od śladu ekologicznego określonego produktu pochodzącego spoza Unii Europejskiej), danina od transferu zezwoleniami na emisję czy nieoprecyzowana kwestia dotycząca daniny cyfrowej, zapewne mając na celowniku sieciowych magnatów, takich jak chociażby Google. Każdy wymieniony powyżej instrument jest na swój sposób dyskusyjny i rozmowa w ich kontekście będzie skomplikowana. Dobrą wiadomością jest fakt, że los budżetu nie jest od nich zależny, ponieważ proces związany z oddawaniem pożyczonych 750 miliardów ma zostać rozpoczęty dopiero w 2028 roku¹⁵.

¹³ Patronat Business Insider, *Przedsiębiorca po pandemii. Jak bardzo zmieni się biznes?*, <https://businessinsider.com.pl/rozwój-osobisty/kariera/przedsiębiorca-po-pandemii-jak-bardzo-zmieni-sie-biznes/0h7m2t9> [07.07.2021].

¹⁴ K. Barták, *Koronakryzys nie sparaliżował Unii Europejskiej. Rysuje się wyjście z sytuacji*, <https://usa-ue.pl/teksty-i-komentarze/teksty/koronakryzys-nie-sparalizowal-unii-europejskiej-rysuje-sie-wyjście-z-sytuacji/> [20.11.2021].

¹⁵ Ibidem.

Podsumowując wątek koronawirusa, odnoszący się do aspektu ekonomicznego, to może być on negatywny albo pozytywny. Powyższą kwestię w jakimś sensie należy traktować optymistycznie, ponieważ program gospodarczy dla Unii Europejskiej jest potrzebny. Rodzi się jedynie pytanie, jak będzie to wyglądało w praktyce i na jakich dokładnie warunkach te pieniądze będą przyznawane.

Analizując omawiane powyżej zjawiska, Arkadiusz Sieroń zauważa, że: „warto jednak spojrzeć na pandemię z nieco bardziej optymistycznej perspektywy. W pewnym sensie olbrzymie koszty ponoszone przez współczesne państwa na walkę z koronawirusem pokazują, jak bardzo świat się wzbogacił i jak wzrosła wartość ludzkiego życia w ostatnich dekadach. Dzięki wzrostowi gospodarczemu społeczeństwa mają środki na działanie zaradcze, nawet tak drastyczne jak kwarantanna całych regionów. Jeszcze kilkadziesiąt lat temu nikt by nie myślał o tak radykalnych działaniach w odpowiedzi na pandemię o umiarkowanym wskaźniku umieralności. Jeszcze kilkadziesiąt lat temu obywatele wielu państw nie mieliby wyjścia i musieliby chodzić do pracy, nie bacząc na ryzyko”¹⁶.

Zdrowie podstawą funkcjonowania ekonomicznego w Unii Europejskiej

Nadrzędnym celem Komisji Europejskiej jest ochrona zdrowia oraz jakość egzystencjalna Europejczyków z wykorzystaniem wszystkich posiadanych instrumentów. W związku z powyższym organ wykonawczy Unii Europejskiej zdecydował się powziąć wszelkie kroki adekwatnie do zaistniałej sytuacji – koordynuje działania z krajami członkowskimi oraz umożliwia dostarczenie środków ochrony osobistej oraz przyrządów medycznych w całej Europie. Na skutek progresu związanego z liczbą nowych zainfekowanych Komisja wyszła z inicjatywą, wysuwając kwestie nowych środków, których głównym celem jest zwiększenie gotowości i możliwość reakcji w całej organizacji międzynarodowej, jak również udzielanie pomocy w aspekcie życia oraz źródeł dochodu¹⁷.

Pojawienie się szczepionki i być może w pewnej perspektywie czasowej leku, który będzie skuteczny w zakresie leczenia wirusa SARS-CoV-2, doprowadzi do powszechnego uzdrowienia społecznego. Jak można przeczytać na stronie Business Insider Polska: „Komisja Europejska zaakceptowała szczepionkę na koronawirusa firm Pfizer/BioNTech i tym samym dopuściła ją do obrotu na terenie Unii Europejskiej. KE błyskawicznie podjęła tę decyzję po tym, jak tego samego dnia po południu Europejska Agencja Leków wydała pozytywną opinię naukową o szczepionce.

¹⁶ A. Sieroń, *Czy pandemia COVID-19 spowoduje zapaść globalnej gospodarki*, <https://uni.wroc.pl/czy-pandemia-covid-19-spowoduje-zapasc-globalnej-gospodarki/>, [22.11.2021].

¹⁷ Komisja Europejska, *Zdrowie publiczne*, https://ec.europa.eu/info/policies/public-health_pl, [07.07.2021].

To oznacza, że zgodnie z rządowym planem w Polsce szczepienia mogą rozpocząć się w styczniu¹⁸. Mowa tu o styczniu 2021 roku.

Choroba COVID-19 to problem globalny, w dyskursie publicznym umyka lub jest rzadziej podnoszony aspekt kłopotów zdrowotnych, które wynikają z pandemii koronawirusa, a które nie są koronawirusem i będących zarazem pokłosiem pracy internetowej w domu.

Cyfrowi nomadzi to grupa tak zwanych wolnych strzelców, którzy zwiedzają świat i równocześnie pracują internetowo z różnych ośrodków, obiektów. Nie jest to coś prekursorskiego. Dawniej jednak odnosiło się do elitarnej grupy ludzi i głównie *freelancerów*, czyli jednostek w pełni niezależnych¹⁹.

Przebywanie przez długi czas przed komputerem nie działa na organizm pozytywnie, mowa tutaj nie tylko o kręgosłupie, ramionach, karku czy nadgarstkach. Na układ związany z poruszaniem się szczególnie niekorzystnie wpływa zła postawa ciała oraz wielogodzinne funkcjonowanie w tej samej pozycji. Takie kłopoty są również wtedy, kiedy praca odbywa się w sposób tradycyjny, a dotyczy pracy biurowej. Biorąc pod uwagę pracę internetową, mogą tu pojawić się inne czynniki, jeszcze bardziej doprowadzające do problemów o charakterze fizycznym²⁰.

W kontekście pracy on-line Marlena Kostińska twierdzi, że: „praca zdalna w połączeniu z izolacją spowodowaną epidemią koronawirusa odbija się nie tylko na zdrowiu fizycznym, ale też na kondycji psychicznej. Jednym z podstawowych symptomów pogorszonego zdrowia psychicznego jest obniżony nastrój, ale też rozdrażnienie i ogólne poczucie zmęczenia. Zamknięcie, brak możliwości swobodnego poruszania się czy kontaktu z ludźmi może źle wpływać na samopoczucie²¹”.

Podsumowanie

Konkludując, należy podkreślić, że za pośrednictwem użytych metod można było dokonać zestawienia poczynań związanych z walką z koronawirusem i jej wpływem na gospodarkę i zdrowie na poziomie Unii Europejskiej oraz państw ją tworzących. Ponadto zjawisko koronawirusa oraz kwestia ekonomii i zdrowia to bardzo delikatne obszary, do których powinno podchodzić się z niezwykłą uwagą. Chcąc walczyć z pandemią i jednocześnie funkcjonować gospodarczo, należy mieć kompleksowy plan działania. Obserwując sytuację pandemiczną w zestawieniu z eko-

¹⁸ Business Insider Polska, *Pierwsza szczepionka na COVID zaakceptowana w UE. Niedługo zaczną się szczepienia w Polsce*, <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/szczepionka-na-covid-pfizer-a-zaakceptowana-w-unii-europejskiej-przez-ema-i-ke/gfssk2k>, [07.07.2021].

¹⁹ K. Bartman, *Praca zdalna z drugiego końca świata? Nie zapomnij poinformować szefa!*, <https://www.money.pl/gospodarka/praca-zdalna-z-drugiego-konca-swiate-nie-zapomnij-przed-wyjazdem-poinformowac-szefa-6618742393219712a.html>, [07.07.2021].

²⁰ M. Kostińska, *Koronawirus i izolacja. Co praca zdalna robi z ciałem i psychiką?* <https://www.medonet.pl/koronawirus/to-musisz-wiedziec,koronawirus-i-izolacja--co-praca-zdalna-robi-z-cialem-i-psychika-,artykul,57957999.html>, [07.07.2021].

²¹ Ibidem.

nomią widać bardzo wyraźnie, że w państwach członkowskich Unii Europejskiej brakuje systematycznej i wyrazistej koncepcji w ścisłych ramach czasowych. Działa to na niekorzyść różnych sektorów gospodarczych, przedsiębiorcy nie wiedzą i nie mają pewności co i kiedy czynić? Gdzie lokować środki i czy w ogóle to czynić? Jak inwestować? To wszystko może spowodować, że określone decyzje pozwolą na w miarę skuteczną walkę z pandemią, przy jednoczesnym doprowadzeniu w wielu państwach do potężnego osłabienia gospodarki, przez co wielu właścicieli firm zmuszonych będzie zamknąć firmy lub zaczynać od początku. W kwestii zdrowia należy już teraz opracować spójny, koherentny plan działania, który nie tylko będzie odpowiadał na wyzwania pandemii koronawirusa, ale także chorób będących skutkiem izolacji domowej. Pewną odpowiedzią jest program ekonomiczny forsowany przez Unię Europejską, ale to czy będzie on adekwatny do pierwotnie zamierzonego celu świadczyć może element praktyczny, czas pokaże, czy jest on odpowiedni do zaistniałego wydarzenia koronawirusowego.

Bibliografia

- Barták Karel, *Koronakryzys nie sparaliżował Unii Europejskiej. Rysuje się wyjście z sytuacji*, <https://usa-ue.pl/teksty-i-komentarze/teksty/koronakryzys-nie-sparalizowal-unii-europejskiej-rysuje-sie-wyjście-z-sytuacji/>, [20.11.2021].
- Bartman Katarzyna, *Praca zdalna z drugiego końca świata? Nie zapomnij poinformować szefa!*, <https://www.money.pl/gospodarka/praca-zdalna-z-drugiego-konca-swiatea-nie-zapomnij-przed-wyjazdem-poinformowac-szefa-6618742393219712a.html>, [07.07.2021].
- Business Insider Polska, *Pierwsza szczepionka na COVID zaakceptowana w UE. Niedługo zaczną się szczepienia w Polsce*, <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/szczepionka-na-covid-pfizera-zaakceptowana-w-unii-europejskiej-przez-e-ma-i-ke/gfssk2k>, [07.07.2021].
- Ceglarz Jakub, *Pracujesz zdalnie? Płać tym, co idą do biura. Rewolucja w Japonii*, <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/pracujesz-zdalnie-plac-tym-co-ida-do-biura-rewolucja-w-japonii/x8m31k2>, [07.07.2021].
- Ciszek Przemysław, *Pandemia i obostrzenia zrobiły swoje. Drobnu przedsiębiorcy wystawiają swoje firmy na sprzedaż*, <https://www.money.pl/gospodarka/pandemia-i-obostrzenia-zrobily-swoje-drobnu-przedsiębiorcy-wystawiaja-swoje-firmy-na-sprzedaz-6629303214029376a.html>, [07.07.2021].
- Godusławski Bartek, *Pandemia mocno uderzy w młodych. Przez całe życie będą zarabiali mniej [Tylko u nas]*, <https://businessinsider.com.pl/twoje-pieniadze/wplyw-pandemii-covid-19-na-mlodych-beda-zarabiali-mniej/qlfkqtv>, [07.07.2021].
- Komisja Europejska, *Gospodarka i miejsca pracy podczas pandemii koronawirusa*, https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/jobs-and-economy-during-coronavirus-pandemic_pl, [07.07.2021].
- Komisja Europejska, *Zdrowie publiczne*, https://ec.europa.eu/info/policies/public-health_pl, [07.07.2021].
- Kostyńska Marlena, *Koronawirus i izolacja. Co praca zdalna robi z ciałem i psychiką?* <https://www.medonet.pl/koronawirus/to-musisz-wiedziec.koronawirus-i-izolacja--co-praca-zdalna-robi-z-cialem-i-psychika-,artykul,57957999.html>, [7.07.2021].
- Patronat Business Insider, *Przedsiębiorca po pandemii. Jak bardzo zmieni się biznes?*, <https://businessinsider.com.pl/rozwoj-osobisty/kariera/przedsiębiorca-po-pandemii-jak-bardzo-zmieni-sie-biznes/0h7m2t9>, [07.07.2021].
- Puch Przemysław, *Pandemia zmieniła benefity. Już nie komórka czy karnet. Oto co dostają teraz pracownicy*, <https://www.money.pl/gospodarka/pandemia-zmieniła-benefity-juz-nie-komorka-czy-karnet-oto-co-dostaja-teraz-pracownicy-6649515309722528a.html>, [07.07.2021].
- Siemionczyk Grzegorz, *Pandemia na trwałe obniży potencjał rozwoju światowej gospodarki*, <https://www.parkiet.com/Gospodarka---Swiat/310149978-Pandemia-na-trwale-obnizy-potencjal-rozwoju-swiatowej-gospodarki.html>, [07.07.2021].

- Sieroń Arkadiusz, *Czy Pandemia Covid – 19 spowoduje zapas globalnej gospodarki*, <https://uni.wroc.pl/czy-pandemia-covid-19-spowoduje-zapasc-globalnej-gospodarki/>, [22.11.2021].
- Szymańska Jolanta, Szczepanik Melchior, *Reakcja Unii Europejskiej na epidemię koronawirusa*, https://pism.pl/publikacje/Reakcja_Unii_Europejskiej_na_epidemie_koronawirusa, [07.07.2021].
- Ważna Magda, *Jak kraje europejskie wychodzą z lockdownu?*, <https://www.medonet.pl/koronawirus/koronawirus-w-europie,jak-kraje-europejskie-wychodza-z-lockdownu-,artykul,13013778.html>, [07.07.2021].
- Wieprow Joanna, *Gospodarka w czasie pandemii*, <https://www.wsb.pl/blog/gospodarka-w-czasie-pandemii>, [07.07.2021].
- Wnukowski Damian, Wąsiński Marek, *Skutki pandemii COVID – 19 dla gospodarki światowej*, https://www.pism.pl/publikacje/Skutki_pandemii_COVID19_dla_gospodarki_swiatowej, [07.07.2021].

Autor oświadcza,
że artykuł powstał przy wykorzystaniu własnych środków finansowych.

Data przesłania artykułu do Redakcji: 2021.07.13.
Data wstępnej akceptacji artykułu przez Redakcję: 2021.07.18.